

AU Aarhus/Herning

HD 1. del

ERHVERVSRET

Skriftlig eksamen, 6. juni 2023

Varighed: 4 timer

Vejledende vægtning:

Opgave 1: 40 %

Opgave 2: 30 %

Opgave 3: 30 %

Den angivne vægtning er vejledende og har alene til formål at angive, hvordan eksaminanderne kan disponere eksamenstiden.

SUMMARISK RETTEVEJLEDNING

En rettevejledning er - som navnet siger - en vejledning til lærere og censorer og tjener også til at sikre, at karaktergivningen sker på et ensartet grundlag. En rettevejledning er altså ikke primært en besvarelsesvejledning, til brug for de studerende, men selvfølgelig kan en rettevejledning også være en vejledning for en studerende, som har arbejdet med besvarelsen af en given opgave. Yderligere bemærkes, at der i overskriften til rettevejledningen står, at den er "summarisk".

Den studerendes eksamensbesvarelse bedømmes ud fra rettevejledningens rammer, men vigtigt er også det helhedsindtryk besvarelsen giver såvel i henseende til den stillede opgave som i henseende til den kvalifikationsbeskrivelse Universitetet har opstillet for faget Erhvervsret - se nedenfor.

Kvalifikationsbeskrivelse

Fagets målsætning er at give de studerende et grundlæggende kendskab til centrale juridiske problemstillinger, som de senere i praksis vil komme til at stifte bekendtskab med i deres arbejde i eller tæt på virksomhedens ledelse. Dette kendskab skal sætte dem i stand til at vurdere, om der er tale om mindre konflikter, de selv kan løse/imødegå, eller om virksomhedens juridiske rådgivere bør inddrages i problemstillingen.

Læringsmålene i faget er:

- redegøre for virksomheders retsstilling
- identificere erhvervsretlige problemstillinger i navnlig kontraktsretten
- placere konkrete erhvervsretlige problemstillinger i en overordnet sammenhæng på en måde, som demonstrerer overblik, indsigt og forståelse
- analysere konkrete erhvervsretlige problemstillinger, argumentere for fagligt begrundede løsninger og foretage en kritisk bedømmelse af forskellige retlige muligheder til løsning af konflikter og til sikring eller forbedring af en virksomheds retsposition
- præsentere retlige problemer, løsninger og argumenter på en systematisk og sammenhængende måde, der viser overblik, indsigt og forståelse for fagets problemstillinger.

Opgave 1

1.1. Giv en begrundet redegørelse for, hvorledes konflikten mellem sælger og køber bør løses. (Den vandskadede veteranbil)

Den indrykkede annonce er en opfordring til at gøre tilbud. Da parterne mødes, bliver der tale om et tilbud, Aftl §§ 1 og 7.

Der er tale om et civilkøb, hvorfor hele den gamle købelov (§§ 1-71) kan anvendes. Der er også tale om et specieskøb og et afhentningskøb, § 9.

Køber ønsker at hæve handlen på grund af mangler, Kbl. § 42. Der er næppe nogen tvivl om, at der er tale om en væsentlig mangel. Forinden skal dog spørgsmålet om købers undersøgelsespligt, Kbl. § 47 og sælgers oplysningspligt undersøges. Køber har, som civilkøber, i tilstrækkeligt omfang undersøgt bilen, så manglende undersøgelse fra købers side kan ikke påberåbes af sælger. Derimod har sælger på det groveste tilsidesat sin loyale oplysningspligt ved (svigagtigt) at fortie, at bilen har været på ”havsens bund”, en skjult mangel.

Køber kan således, også selv om der havde været tale om en mindre mangel, kunnet gøre mangelsindsigelse gældende på grund af sælgers svigagtige adfærd. Køber kan altså hæve, hvis han har overholdt reglerne om rettidig reklamation.

Køber opdager manglen 26. marts og ringer straks til sælger. Dette kan betragtes som en neutral reklamation. Først den 11. april reklamerer (hævereklamation) køber og meddeler, at han ønsker at hæve handlen. Spørgsmålet er, om denne reklamation er rettidig. Kbl. §52 siger i civilkøb, at der skal reklameres uden ugrundet ophold. Køber bruger godt 14 dage. Dette er formentlig for lang tid, men

på grund af sælgers svig suspenderes fristen jf. § 53, således at købers reklamation er korrekt, og køber kan hæve købet.

Den gode besvarelse diskuterer også spørgsmålet om garanti og prisnedslag.

1.2. Giv en begrundet redegørelse for, hvorledes konflikten mellem sælger og køber bør løses. (De mangelfulde oste)

Der er tale om et handelskøb, Kbl. § 4, hvorfor hele den gamle købelov (§§ 1-71) kan anvendes. Der er også tale om et genuskøb, Kbl. § 3 og et køb, hvor leveringsklausulen CF er aftalt jf. Kbl. § 63.

Ostene er mangelfulde ved ankomst til Ringkøbing. Det skal derfor undersøges, hvorfor og hvornår ostene er blevet mangelfulde, idet manglerne opstår på grund af to forskellige årsager. Reklamation sker straks, jf. Kbl. § 52, ligesom § 51 er iagttaget.

De 300 kilo Esrom ost: Disse oste ødelægges under transporten på grund af udefrakommende begivenheder – musebid og museekskrementer – altså en hændelig ødelæggelse, som sælger eller dennes folk og køber eller dennes folk ikke har ansvaret for. Vi skal derfor have undersøgt, hvornår risikoen for varens hændelige undergang gik over på køber. Da der er aftalt CF Ringkøbing, fandt levering sted allerede ved overgivelse af varen til første fremmede fragtfører, Kbl. § 63 sammenholdt med § 10 og § 17, stk. 1. Denne overgivelse fandt sted ved Danske Fragtmænd i Aarhus. Det er således køber, som bærer risikoen og derfor skal betale for disse oste.

De 200 kilo Danboost: Manglen ved disse oste er opstået på grund af en produktionsfejl hos sælger. Her er der altså ikke tale om et risiko-problem, men derimod et mangels-problem. Den væsentlige mangel skyldes sælgers måde at behandle osten på. Da der er tale om en væsentlig mangel, kan køber hæve handlen jf. § 43, stk. 1 sammenholdt med stk. 2. Vedrørende erstatningsansvar: Her gælder reglen i Kbl. § 43, stk. 3.

1.3. Du bedes give en begrundet redegørelse for, hvorledes konflikten bør afgøres. (Bjørnen, som bed armen af)

Der er her tale om erstatning uden for kontrakt. Den studerende skulle gerne se, at det især er D.L. 6.-10.-4. som løser problemet. Denne bestemmelse er omtalt i lærebogen side 177 og særskilt nævnt i lovsamlingen.

De 6 erstatningsbetingelser bør gennemgås. Navnlig ansvarsgrundlaget, som er objektivi ansvar jf. D.L. og problemet om egen skyld hos skadelidte. Opgaven er inspireret af UfR. 1966/645. ØLD fastslog, at pigen havde 1/3 egen skyld. Objektivi ansvar finder anvendelse, selv om skadelidte har egen skyld.

Studerende, diskuterer culpa, og som nævner, *at* dyrepark-ejeren burde have aflåst parken før åbningstid, *burde* ved skiltning have advaret mod at gå for tæt på bjørneburet, *burde* have opsat adskillelse mellem besøgende og buret og *burde* have indhentet politigodkendelse skal have en belønning for dette, men det er det objektive ansvar, som er det bærende.

1.4. Du bedes begrundet tage stilling til, hvorledes en sådan annonce skal opfattes, 1) som en opfordring til at gøre tilbud eller 2) som et tilbud.

En del studerende vil måske, fordi ordet annonce benyttes i opgaveteksten konkludere, at der er tale om en opfordring til at gøre tilbud.

Dette er imidlertid ikke korrekt, fordi den eller de personer, som besvarer prisopgaven og som dommerkomiteen udpeger som prisvindere, har et juridisk krav på prisen/præmien, fordi de centrale løftebetingelser alle er opfyldte, se lærebog side 116-117. Der er således i dette specielle tilfælde tale om et tilbud, som binder, når betingelserne er opfyldte. Lilebror Claus Thomas har ikke helt forstået forskellen.

Afgørende for bedømmelsen af besvarelsen af dette spørgsmål er, om man ser og diskuterer problemstillingen med tilbud og opfordring til tilbud. Derimod er resultat ikke så afgørende.

Opgave 2

2.1. Du bedes begrundet tage stilling til, hvem der er rette ejer af autocamperen. (Autocamperen, som sælges til to købere)

Morten Mortensen og Carsten Carstensen er begge købere af autocamperen og dermed aftaleerhververe/omsætningserhververe. Løsningen af et sådant dobbeltsalgspøblem er ikke lovreguleret, men reguleret i retspraksis, dog indgår Aftl. § 34 (proforma) også i opgavens løsning.

Hovedreglen er den, at den køber, som er først i tid, er bedst i ret og ikke behøver at have løsørestanden i hænde. I denne opgave bør det dog overvejes, om ikke den, som er sidst i tid (Carsten Carstensen) bør kunne ekstingvere Morten Mortensens ejendomsret. Da Carsten har fået forevist den fiktive købsaftale (Carsten aner ikke, den er fiktiv), er han dermed i god tro, ligesom Morten Mortensen, der for at snyde sine kreditorer laver en proforma retshandel, og dermed har udstyret Erik Eriksen med en klar legitimation til at måtte sælge autocamperen. Alt i alt må dette føre til, at Carsten kan ekstingvere Mortens ejendomsret. Så rette ejer af autocamperen er Carsten.

Studerende som alene løser problemet ved hjælp af Aftl. § 34 skal også belønnes.

Se lærebog side 275 især, men også side 271 til 276 + side 140.

2.2. Hvordan ville Morten Mortensens retsforfølgende kreditorer være stillet, hvis de i fogedretten havde foretaget udlæg i autocamperen den 5. februar 2023.

Problemet skal løses ved hjælp af Aftl § 34, hvorefter hverken aftaleerhververe eller retsforfølgende kreditorer skal respektere parternes proforma aftale. Da Erik Eriksen ikke reelt er blevet ejer af autocamperen, kan Mortens kreditorer foretage udlæg.

Opgave 3.

3.1. Du bedes begrundet tage stilling til, om Morten kan rette et krav mod NavigationStar.

Der er tale om et defekt produkt, der volder skade på andet end produktet selv, nemlig en båd, der hovedsageligt anvendes til ikke-erhvervsmæssig benyttelse. Dette indebærer, at det er reglerne i Produktansvarsloven, der finder anvendelse, jf. PAL § 2, stk. 1, 1 pkt. (DP, s. 196 ff.).

Producenten er derfor objektivt ansvarlig for skaden på båden, jf. PAL § 6, stk.1. Kravet er ikke forældet, jf. PAL § 14, stk. 1, idet kravet først forældes 10 å fra den dag, at det skadevoldende produkt er bragt i omsætning – hvilket var i 2018. Se DP, s. 199.

NavigationStar skal derfor betale erstatning på 300.000 kr., idet der dog skal fratrækkes en selvrisiko på 4.000 kr., jf. PAL § 8, stk. 1, omtalt s. 196. Eventuel dækning af selvriskoen via RUP (Retspraksis Udviklede Produktansvar) er ikke omtalt i pensum.

Skaden på selve navigationsanlægget er et køberetligt mangelsansvar. Det oplyses, at køber får pengene tilbage, hvorfor det ikke er nødvendigt at diskutere dette problem.